

17.01.2020

Valtioneuvoston kanslia
Snellmaninkatu 1 A
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite VN/9287/2019

Asia **OKM Lausunto valtioneuvoston kanslian määräyksestä
valtioneuvoston yhteisten tietojärjestelmien sisältämien
henkilötietojen käsittelystä**

Valtioneuvoston kanslia on pyytänyt lausuntoa määräysluonnoksesta yhteisten tietojärjestelmien sisältämien henkilötietojen käsittelystä. Lausuntonaan OKM kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

Yleisesti voi todeta, että määräysluonnoksessa on käsitelty kysymyksiä, jotka ovat tarpeellisia määriteltäessä henkilötietojen käsittelyn tarkoituksia ja keinoja yhteisrekisterinpitäjien (VNK ja yksittäinen ministeriö) kesken. Määräystä olisi mahdollista vielä tarkentaa ja tiivistää tarkastelemalla sisällytettäviä asioita selkeästi yhteisrekisterinpitäjyyden näkökulmasta. Muissa asiakirjoissa kuvatut tai ohjeistetut kysymykset sekä määräykset, jotka ovat lausuttavan olevan määräysluonnoksen kannalta keskeisiä, voitaisiin todeta viittausten avulla määräyksen liitteessä. Tällaisia ovat esimerkiksi VNK:n ohje tietopyyntöprosessista ja VNK:n määräys tietoturvallisuuden hallinnasta. VAHVA-asianhallintajärjestelmää koskevat kuvaukset organisoinnista, kontaktirekisterin käytöstä ja järjestettävästä koulutuksesta (luku 11) olisi mahdollista sisällyttää muuhun VAHVA-dokumentaatioon.

Luvussa 9. on kuvattu henkilötietojen tietoturvaloukkausten käsittelyä. Tietoturvaloukkaustilanteita varten selkeät vastuut ja toimintamallit ovat oleellisia. Kun yhteisten järjestelmien kohdalla kyseessä voi olla useita organisaatioita koskeva tilanne, tarvitaan muuttuvien tilanteiden, toimenpiteiden ja eri suuntiin tapahtuvan yhteydenpidon koordinoitua sekä yhdenmukaisen viestinnän varmistamista valtioneuvoston sisällä ja julkisuuteen. VNK:lla on yhteisissä järjestelmissä yksittäisestä ministeriöstä poikkeava rooli esimerkiksi järjestelmien teknisen alustan ja ylläpidon, tietoturvan, sopimuskumppaneiden ja ohjeistuksen osalta. Määräyksessä todetaan VNK:n tukevan ministeriöitä henkilötietojen tietoturvaloukkausten selvittämisessä. Tässä kohdassa teksti kaipaa tarkennusta siitä, miten yhteistä järjestelmää koskeva tilanne käytännössä hoidetaan ja VNK:n roolista siinä.

Määräys koskee sen liitteessä 1 mainittuja järjestelmiä. Kampuksen kohdalla on syytä tarkentaa, tarkoitetaanko sillä sekä Kampus-intraa että Kampus-työtiloja.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ottaa käyttöön VAHVA-järjestelmän 3.2.2020, jolloin Salama-asianhallintajärjestelmän käyttö hallinnollisissa asioissa päättyy. Salama-järjestelmää käytetään 3.2.2020 alkaen ministeriössä pelkästään valtionavustusasioiden käsittelyyn. Ministeriö esittää, että Salama-järjestelmää ei sisällytetä määräyksen liitteessä 1 mainittuihin järjestelmiin. Salamaa koskevista järjestelyistä ja vastuista on tarpeellista sopia erikseen VNK:n ja OKM:n kesken ottaen huomioon myös Salaman käyttö hallinnonalan virastoissa.

Muita havaintoja:

- Määräyksessä todetaan useassa kohdassa *ministeriö vastaa omista henkilötiedoistaan / omien tietojen osalta*. Tarkempi kuvaus olisi tarpeellinen tämän osalta.

- Luku 6. Seuraava lause kaipaa selvennystä: Valtioneuvoston kanslia vastaa yhteisrekisterinpidon keskeisiin järjestelyihin liittyvästä informoinnista *ministeriöiden kesken*.

Saman tekstikappaleen viimeinen lause: Mitä yhteyspistettä ja mitä yhteisrekisterinpitäjyyteen liittyviä kysymyksiä tässä tarkoitetaan? (Esim. tietopyynnot ohjataan kirjaamoon.)

- Ilmaisua voisi tarkentaa yhdenmukaiseksi joka kohdassa, kun puhutaan tietosuojasetuksen 30 artiklan mukaisista selosteista. Seloste käsittelytoimista on kuvaus henkilötietojen käsittelystä (ei seloste järjestelmästä).

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Ylitarkastaja

Tarja Kaira-Hiekkavuo